

ZPŚ.050.24.2024.DŁ
Warszawa, 06 sierpnia 2024

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na zapytanie nr 681 Pani Poseł Wiolety Tomczak i grupy posłów w sprawie konieczności skrócenia ścieżki pacjenta do immunizacji, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Na wstępie należy zaznaczyć, że szczepienia ochronne są najskuteczniejszą metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym (prewencji indywidualnej), jak również poprzez ochronę tych osób, które ze względów zdrowotnych nie mogą być poddane szczepieniom – przez przerwanie krążenia patogenów w populacji i powstanie odporności na zachorowania całej populacji (prewencji zbiorowej).
Szczepienia ochronne w Polsce wykonywane są w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u (Dz.U. z 2024 r. poz. 924).
W Polsce wymieniamy katalog szczepień obowiązkowych (bezpłatnych), zalecanych (płatnych oraz od 2023 r. również bezpłatnych np. przeciw HPV i COVID-19) i poekspozycyjnych (bezpłatnych). Warto zaznaczyć, że organizacja, zasady realizacji oraz finansowanie szczepień obowiązkowych, poekspozycyjnych i zalecanych, znacząco różnią się od siebie.

Będące przedmiotem zapytania szczepienia przeciw grypie i pneumokokom należą do grupy szczepień zalecanych, a informacja o zaleceniach krajowych jest zawarta w Programie Szczepień Ochronnych (PSO) na dany rok.
Szczepienia zalecane wykonywane są obecnie w podmiotach leczniczych (szczepienia dzieci i dorosłych) i w ogólnodostępnych aptekach (szczepienia dorosłych). W każdej sytuacji przed wykonaniem szczepienia potrzebna jest recepta lekarska. Receptę na szczepionkę bez refundacji (pełnopłatną) może wystawić farmaceuta.
Finansowanie szczepionek do szczepień zalecanych funkcjonuje w oparciu o system refundacji aptecznej (zwrot kosztów do limitu pokrywa NFZ) oraz w wyjątkowych przypadkach o system finansowania z funduszu medycznego (p.COVID-19 z uwagi na brak szczepionki w obrocie aptecznym oraz p. HPV na rzecz realizacji celów NSO).

Ze względu na identyfikację problemu wydłużonej ścieżki pacjenta do otrzymania świadczenia szczepienia zalecanego finansowanego w oparciu o system refundacji aptecznej, aktualnie w Ministerstwie Zdrowia planowane są działania zmierzające do umożliwienia przeprowadzania szczepień zalecanych w aptekach ogólnodostępnych na podstawie recept farmaceutycznych, w szerszym zakresie niż to przewidują obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym z refundacją.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 września w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1427 z późn. zm.) w załączniku nr 1 *Wykaz świadczeń gwarantowanych lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz warunki ich realizacji*, w pkt 7 ust. 1 części I stanowi podstawę do realizacji świadczeń lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) w postaci szczepień ochronnych. Ze względu na wyżej wymieniony system finansowania szczepień zalecanych, szczepienie zalecane wykonywane jest szczepionką wcześniej zakupioną/ otrzymaną w aptece ogólnodostępnej na podstawie recepty (zasada ta nie obejmuje szczepień przeciw COVID-19 oraz HPV). Aktualnie w Ministerstwie Zdrowia nie są prowadzone prace nad zmianami w tym zakresie.

Aktualnie Ministerstwo Zdrowia nie przewiduje wprowadzenia zachęt finansowych lub innych korzyści dla placówek medycznych, które osiągną dany poziom zaszczepienia. Minister Zdrowia popiera za to wszelkie działania informacyjno-edukacyjne na rzecz utrzymania poziomu zaszczepienia oraz popiera wykorzystywanie interdyscyplinarnej wiedzy eksperckiej (w tym ekspertów ds. zdrowia publicznego, specjalistów ds. komunikacji, mediów społecznościowych i ekspertów behawioralnych) w celu zwiększenia wysiłków na rzecz przeciwdziałania szerzeniu dezinformacji oraz stosowania silnego, opartego na dowodach, strategicznego podejścia do komunikacji. Biorąc pod uwagę powyższe, Ministerstwo Zdrowia m.in. zawarło działania mające na celu promocję szczepień ochronnych jako jedno z zadań Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 - Cel operacyjny 4: Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne, Zadanie 5. Promocja szczepień - działania promocyjne i popularyzacyjne dotyczące szczepień ochronnych. Za realizację ww. zadania odpowiada Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - PIB. Celem zadania jest popularyzacja szczepień ochronnych, w tym za pośrednictwem serwisu internetowego szczepienia.info (<https://szczepienia.pzh.gov.pl/>). Umowa podlega stałemu nadzorowi i weryfikacji przez odpowiednią komórkę organizacyjną Ministerstwa Zdrowia. Dobiega również końca analiza postaw społecznych w zakresie szczepień ochronnych, pochodząca z raportu z badań podstawowych realizowanych w ramach projektu pt. „Budowanie zaufania do szczepień ochronnych z wykorzystaniem najnowszych narzędzi komunikacji i wpływu społecznego” ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach konkursu GOSPOSTRATEG II na zamówienie Ministerstwa Zdrowia. W ramach projektu m.in. powstała strona internetowa <https://medfake.pl/>.

Ponadto w ostatnim czasie zostało nawiązane porozumienie Ministerstwa Zdrowia z Ministerstwem Edukacji Narodowej w zakresie zobowiązania szkół do przeprowadzenia działań informacyjno- edukacyjnych, m.in. dot. profilaktyki chorób zakaźnych za pomocą szczepień ochronnych, poprzez organizację przedmiotu „Edukacja zdrowotna”. Dzięki porozumieniu resortów możliwe jest również rozpoczęcie organizacji szczepień przeciw HPV w szkołach, które będą poprzedzone działaniami edukacyjnymi.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/